Xuixos de punta

Diuen que va ser un pastisser francès el que va ensenyar la deliciosa recepta del xuixo a un col·lega gironí. Era una mena de bunyol estival farcit de crema que es venia popularment a les platges i a les fires. En deien un chouchou, un nen bonic, un nen consentit. Aquella peça de pastisseria va tenir un èxit aclaparador entre els gironins a l'inici del segle vint, tant que des d'aleshores no han parat de consumir-ne i d'embrutar-se els dits amb la capa de sucre enganxifós que els recobreix.

Però un xuixo, en català, també és una altra cosa ben diferent, era una llança curta o bastó que portaven els vigilants nocturns, els serenos, i que en castellà s'anomenen chuzos. Probablement aquest chuzo prové de la deformació de la paraula suizo, perquè, en aquella època en què el sol sortia per Flandes, els guàrdies suïssos –unitats d'elit mercenàries– portaven una mena d'alabarda molt característica.

Aquelles punxes dels chuzos eren afinades i punxegudes com els regalims glaçats que penjaven de les canaleres els dies més freds de l'hivern. Després, quan plovia i desglaçava queien i d'aquí sorgeix l'expressió caen chuzos de punta. Les llengües en van plenes, de frases com aquesta, sobre la pluja, de fet en català n'hi ha comptabilitzades més d'un miler.

Ves a saber perquè, els anglesos diuen que «plouen gats i gossos» i els francesos que «diluvien cordills». A casa meva, potser perquè no en teníem prou amb aquell miler i escaig de dites en català, s'utilitzava un calc de la llengua de l'imperi i es deia que «cauen xuixos de punta», amb la qual cosa jo sempre em quedava sorprès, en la meva infantil ignorància, i esperava que entre tots els xuixos que havien de caure me'n toquessin com a mínim uns quants per mi, i tots de crema.

Ara ja no hi ha serenos, ni guàrdies suïssos, els xuixos ja no tenen el mateix gust d'abans i el que ens baixa del cel només són querelles i sentències, i, posats a adaptar frases, l'únic que podem dir és que ens cauen fiscals com magalls de punta.

Font del document: http://www.diaridegirona.cat/girona/2017/02/18/xuixos-punta/830044.html?utm_source=rss